

הנחיות להוראת המצגת "מי יחצה את הים?" (שמות יד-טו)

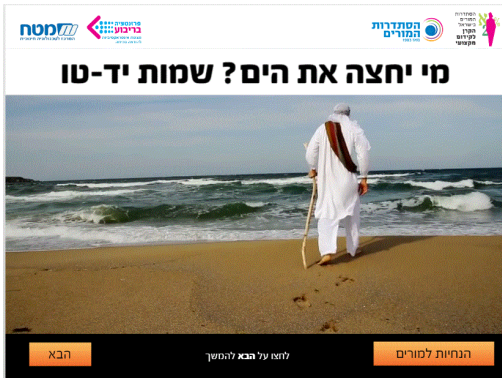
המשחק שלפנינו הוא משחק סיכום לפרקים יד-טו בספר שמות - סיפור קריעת ים סוף.

מטרת המשחק היא לסכם את הפרקים האלה באופן חווייתי, לבדוק הבנה של הפסוקים, ולהיזכר בביטויים מוכרים, באירועים ההיסטוריים הנזכרים בפרקים ובאמצעים הספרותיים שנקטו בהם.

שקופית 1 - שקופית פתיחה

בשקופית זו מוצג שם המצגת. במצגת הזאת, מי שיענה נכון על הכי הרבה שאלות יצליח לחצות את ים סוף.

מוכנים?

שקופית 2 - בחרו אוהל

כדי לשחק במשחק, הכיתה תתחלק ל-5 קבוצות.

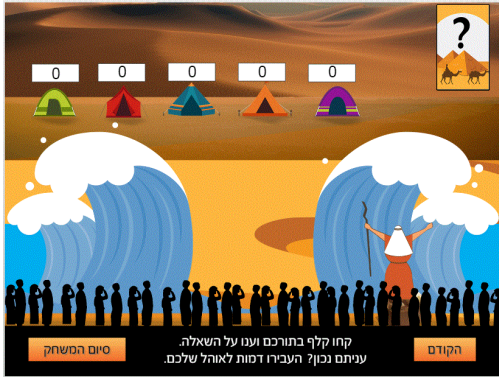
כל קבוצה תבחר אוהל, ובלחיצה עליו תקבל את מספרה בתור.

לקריאת ההוראות יש ללחוץ על הכפתור "הוראות המשחק".

למעבר למשחק יש ללחוץ על הכפתור "למשחק".

שקופית 3 - המשחק

מטרת המשחק: לענות כמה שיותר תשובות נכונות ולהעביר כמה שיותר דמויות לאוהל של הקבוצה, ועל ידי כך לצבור את הניקוד הגבוה ביותר. לכל דמות - 2 נקודות.

מהלך המשחק:

1. כל קבוצה בוחרת אוהל ועל ידי כך מקבלת את התור שלה במשחק.
2. הקבוצה המתחילה פותחת קלף שאלה ועונה על השאלה בהתאם לזמן הקצוב (עד 50 שניות לשאלה). מותר להיעזר בספר תנ"ך!
3. אם הקבוצה ענתה נכון, מעבירים דמות לאוהל של הקבוצה, והתור עובר לקבוצה הבאה.
4. כך ממשיכים על פי סדר התורות שנקבע בתחילת המשחק.
5. המשחק מסתיים כאשר נגמרו הקלפים והקבוצה המנצחת היא זו שצברה את מספר הנקודות הגבוה ביותר. לסיום לוחצים על הכפתור "סיום המשחק" ועוברים לשקופית האחרונה, שבה מציינים את הקבוצה שזכתה במספר הנקודות הרב ביותר. אם המשחק מסתיים ב"תיקו", אין ציון של הקבוצה הזוכה.

הצעות למהלך המשחק בכיתה:

מומלץ לערוך את המשחק עם ספרי תנ"ך פתוחים. כך, בחיפוש התשובות לשאלות בתנ"ך עצמו, התלמידים ילמדו תוך כדי המשחק.

לאחר כל שאלה, המורה יכולה להחליט אם לפתח דיון או להאריך בלימוד סביב השאלה שעלתה.

בסוף המשחק שאלו:

- מהו הביטוי או מהי המילה מהפרקים האלה, שאתם מאמצים?

ניתן להרחיב על הביטוי "קריעת ים סוף", שאינו מופיע בתנ"ך אלא בספרות חז"ל. כן אפשר לדבר על משמעותו של הביטוי כיום. [להרחבה](#)

שאלות המשחק עם התשובות הנכונות:

מס	שאלה	מסיחים
1	על מי נאמר בשמות י"ד: "נְבָכִים הֵם בְּאָרְץ סֹנֵר עֲלֵיהֶם הַמְדָבָר?"	<p>א. על צבא פרעה שאינו מוצא את בני ישראל.</p> <p>ב. על בני ישראל הנודדים במדבר.</p> <p>ג. על פרעה ויועציו שאינם יודעים מה לעשות.</p> <p>ד. על משה ואהרן שאינם יודעים מה לענות לפרעה.</p>
2	בפרק י"ד, פס' 8, נאמר: "וַיִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִצְאִים בְּיַד רָמָה" - מה פירוש הביטוי "ביד רמה"?	<p>א. יצאו כשידיהם מורמות למעלה כמו שבויים שנכנעים.</p> <p>ב. יצאו לאחר שהרימו יד, היכו את כל המצרים שראו בדרך.</p> <p>ג. רמה מלשון לרמות, רימו את המצרים.</p> <p>ד. בגלוי, באומץ ובתחושת ביטחון (כמו אדם שמרים ידיו למעלה כדי שיראו אותו).</p>

3	בפרק י"ד פס' 5 נאמר: "וַיֵּגֵד לְמַלְךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעַם" - מה הייתה תגובתו של פרעה כששמע שהעם ברח?	<p>א. התחרט שנתן לעם לצאת ממצרים והחליט לרדוף אחריהם.</p> <p>ב. פחד שאלוהים יפגע בו ולכן לא יצא מארמונו.</p> <p>ג. אמר: טוב שנפטרנו מהם!</p> <p>ד. החליט לבנות מקדש לכבוד שחרור מצרים מבני ישראל.</p>
4	מי אמר למי: "הַמְּבֹלֵי אֵינְן קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לְמוֹת בְּמִדְבָּר?"	<p>א. חיילי פרעה לפרעה, כשעמדו לטבוע בים סוף.</p> <p>ב. משה לאלוהים, כשראה את צבא פרעה מתקרב.</p> <p>ג. בני ישראל למשה, כשראו את צבא פרעה מתקרב.</p> <p>ד. פרעה לה', כשהבין שהוא עומד למות בים סוף.</p>
5	בפרק י"ד פס' 13 אומר משה לעם: "אַל תִּירְאוּ". מה מציע משה לעם לעשות במקום לפחד מהמצרים?	<p>א. לרוץ לתוך ים סוף ולהתחבא בין הגלים.</p> <p>ב. להתארגן ולצאת להילחם במצרים.</p> <p>ג. לצעוק לעזרת ה' שיציל אותם.</p> <p>ד. להתבונן בשקט וברוגע כיצד ה' מציל אותם מהמצרים.</p>
6	בפרק י"ד פסוק 14 נאמר: "ה' יִלַּחֵם לָכֶם וְאַתֶּם תִּחְרְשׁוּן". מהי התפיסה המקראית המובעת בפסוק זה על מלחמות בני ישראל באויביהם?	<p>א. ה' עוזר לעם לנצח, והעם נהיה חירש.</p> <p>ב. ה' לא יעזור לעם לנצח אם הם לא יילחמו חרש (בשקט).</p> <p>ג. ה' נלחם עבור העם והעם יכול להיות שקט ורגוע.</p> <p>ד. העם נלחם בה' בשקט (חרש) וה' נלחם בעם.</p>
7	בפרק י"ד פס' 20 נאמר: "וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה". מה עיכב את צבא מצרים מלהגיע אל מחנה ישראל בלילה?	<p>א. עמוד הענן הפריד בין צבא מצרים ומחנה ישראל והחשיך למצרים את הדרך.</p> <p>ב. עמוד האש הרתיע את צבא מצרים, והם פחדו שישרוף אותם.</p> <p>ג. בני ישראל הלכו במהירות בלילה והמצרים לא הצליחו להשיג אותם.</p> <p>ד. המצרים תכננו לתקוף בבוקר ולכן לא התאמצו להשיג את בני ישראל בלילה.</p>
8	על מי נאמר: "חֲמָה מִימֵינִם וּמִשְׁמַאלָם"?	<p>א. על צבא מצרים שחוסם את דרכם של בני ישראל.</p> <p>ב. על ה' שמגן על בני ישראל כחומה.</p> <p>ג. על המים בים סוף שנחצים לשניים.</p> <p>ד. על עמוד האש ועמוד הענן שמגינים על בני ישראל.</p>
9	ה' אומר: "וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי אֲנִי ה'". מה יגרום למצרים להבין את עוצמת ה'?	<p>א. כשתבוא עליהם מכת בכורות.</p> <p>ב. כשיטבעו בים סוף.</p> <p>ג. כשיראו את עמוד האש ועמוד הענן.</p> <p>ד. כשיראו איך המים בים סוף נחצים לשניים.</p>
10	"וַיִּסַּר אֶת אַפְּן מִרְכַּבְתָּיו" - מי עשה זאת, ולמי?	<p>א. ה' לצבא מצרים</p> <p>ב. פרעה לצבאו</p> <p>ג. עם ישראל לצבא מצרים</p> <p>ד. משה לצבא מצרים</p>

11	"וַיִּסַּר אֶת אַפְּנֵי מַרְכָּבָתָיו" - מה קרה בעקבות פעולה זו?	<p>א. לפרעה היה קל יותר לרדוף אחרי בני ישראל. ב. בני ישראל ברחו מהמצרים מהר יותר. ג. המצרים לא יכלו לנסוע במרכבותיהם ולהימלט. ד. המצרים הצטערו על כך שהסירו את אופני מרכבותיהם.</p>
12	בפרק י"ד פס' 21 נזכרת "רוח קָדִים". מהי רוח קדִים?	<p>א. רוח שנושבת ומפילה כדים ושוברת אותם. ב. רוח שבאה מצד מזרח, מְקַדֵּם. ג. רוח שדוחפת אותך קדימה. ד. רוח קלילה ונעימה.</p>
13	"וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר" -- מה קרה בזמן זה?	<p>א. בני ישראל נכנסו לתוך ים סוף. ב. משה הרים ידו על ים סוף והוא נחצה לשניים. ג. עמוד האש ועמוד הענן הסתירו לצבא מצרים את בני ישראל. ד. ה' התקיף את צבא מצרים וגרם לטביעתו בים.</p>
14	"וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר" - מהי אשמורת הבוקר?	<p>א. זמן המשמרת האחרונה של הלילה, שבה גם עולה הבוקר. ב. הזמן שבו הבוקרים יוצאים לעבודה עם הבקר. ג. הזמן שבו אוכלים ארוחת בוקר.</p>
15	נאמר על ה': "וַיִּקֶּם אֶת מַחְנֵה מִצְרַיִם". מה זה "וַיִּקֶּם"?	<p>א. המהם, זמזם שיר ניצחון. ב. משורש המ"מ, גרם למהומה גדולה, בלגן ופחד. ג. משורש הה"מ, גרם להם להבין שהם יפסידו בקרב. ד. משורש נה"מ, גרם להם לנהום ולצרוח מפחד.</p>
16	"וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה" - מהי היד שראו בני ישראל?	<p>א. ידו של משה, שנטתה על ים סוף. ב. ידי המצרים, שטבעו וזעקו לעזרה. ג. יד ה', כלומר הישועה שה' הושיע את ישראל. ד. ידי כל העם, שהורמו למעלה בתרועת ניצחון.</p>
17	"אֲשִׁירָה לָהּ כִּי גָאָה גָאָה" - מה פירוש הביטוי "גָאָה גָאָה"?	<p>א. לגאות = להתרומם ולהתנשא. בניצחון זה ה' הראה שהוא עליון על כל אל אחר. ב. ה' הוא אל גאה ויהיר, ובני ישראל מבקרים אותו על כך. ג. בני ישראל מודים לה' שניצח את פרעה הגאווותן. ד. בני ישראל שמחים שהים גאה והטביע את המצרים.</p>
18	"סוּס וְרֶכֶב וְרָמָה בָּיָם" - מה זה "רָמָה"?	<p>א. הסוסים רימו את רוכביהם והפילו אותם לים. ב. ה' רימה את המצרים שחשבו שיוכלו לנצח את בני ישראל. ג. רמה = זרק. ה' זרק את הסוסים ורוכביהם אל תוך הים. ד. הרימות (תולעים) אכלו את הסוסים שטבעו.</p>
19	"עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה לִי לִישׁוּעָה" - מה פירוש המילה "עֲזִי", ומהי כוונת המשפט?	<p>א. שם פרטי: עוזי. עוזי ישיר את שיר הניצחון. ב. "עֲזִי" - מלשון תעוזה, מי שמְעֵז. ה' יְעֵז לנצח. ג. "עֲזִי" - מלשון עוז, כוח. ה' נותן לי כוח. ד. "עֲזִי" - מלשון יצע. יגענו והזענו עד לניצחון.</p>

<p>א. האויב בא מצדו הימני של ה' אבל ה' לא הופתע וניצח. ב. ימין = יד ימין, כסמל לכוחו של ה'. ג. האויב הוא יד ימינו של ה'. ד. ה' הורג כל מי שבימינו.</p>	<p>20 "יְמִינָךְ ה' תִּרְעֶץ אוֹיֵב" - מה כוונת המשפט?</p>
<p>א. רוח נושבת מן האף (אף ה'). ב. רוח נושבת במים. ג. מים נעים ונדים בגלל הרוח העזה. ד. מים נערמים בערימה ועומדים כמו חומה.</p>	<p>21 איזו תופעה המנוגדת לסדרי הטבע מתוארת במשפט: "וּבְרוּחַ אֶפְיֶךָ נִעְרְמוּ מִים נִצְבּוּ כְמוֹ נֶד נְזֻלִים"?</p>
<p>א. האויב המצרי ב. ה' ג. עם ישראל ד. משה</p>	<p>22 מי אמר: "אֶרְדֹּף אֲשִׁיג אֲחֶלְק שָׁלָל"?</p>
<p>א. מצלול ב. דימוי ג. האנשה ד. חריזה</p>	<p>23 מהו האמצעי הספרותי במשפט: "צָלְלוּ פְעוּפֹרֶת בְּמִים אֲדִירִים"?</p>
<p>א. האנשה ב. שאלה רטורית ג. דימוי ד. מצלול</p>	<p>25 "מִי כְמִכָּה בְּאֵלֶם ה'?" איזה אמצעי ספרותי קיים במשפט זה?</p>
<p>א. צבא, חיילים ב. הרוגים, חללים במלחמה ג. פחד, אימה ד. שמחה גדולה</p>	<p>26 "חֵיל אָחִז יִשְׁבִּי פְלִשְׁתַּ" - מה פירוש המילה "חיל"?</p>
<p>א. נטיעות בט"ו בשבט. ב. בני ישראל עולים להר סיני. ג. בני ישראל מתכוננים לקבלת התורה בהר סיני. ה. מוביל את בני ישראל לכנען ומיישב אותם בארץ.</p>	<p>27 "תִּבְאֲמוּ וְתִטְעְמוּ בְּהַר נְחֻלְתְּךָ" - איזה אירוע היסטורי מתואר כאן?</p>
<p>א. על המצרים שטבעו בים סוף. ב. על בני ישראל שראו את המצרים רודפים אחריהם. ג. על עמי כנען שראו את עוצמת ה'. ד. על בני ישראל שראו את המצרים טובעים בים.</p>	<p>28 על מי נאמר: "תִּפְלֵ עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וְנִפְחַד"?</p>
<p>א. תוף ב. חליל ג. מצלתיים ד. כינור</p>	<p>29 מרים שרה את שירת הים. באיזה כלי מוזיקלי ליוותה את שירתה?</p>
<p>א. סופרת ב. שופטת ג. כוהנת ד. נביאה</p>	<p>30 כיצד מכונה מרים בפרק ט"ו פסוק 20?</p>

שקופית 4 - שקופית הסיום

בשקופית זו מציינים את הקבוצה שזכתה במספר הנקודות הרב ביותר.
אם המשחק מסתיים ב"תיקו", לא מופיע סימון של הקבוצה הזוכה.

